Temat lekcji	zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
I. Świat i Europa w drugiej połowie XIX wieku						
Wojna krymska i zjednoczenie Włoch	- Wojna krymska i jej następstwa - Plany zjednoczenia Włoch - Wojna z Austrią i jej skutki - Zjednoczenie Włoch	- umiejscawia w czasie wojnę krymską (1853-1856), powstanie Królestwa Włoch (1861) - rozpoznaje postać Giuseppe Garibaldiego - podaje skutki wojny krymskiej - podaje główne etapy jednoczenia Włoch	- poprawnie posługuje się pojęciami: odwilż posewastopolska, risorgimento- umiejscawia w czasie: przyłączenie Wenecji do Włoch (1866), przyłączenie Rzymu do Włoch (1870)- umiejscawia w czasie i przestrzeni wyprawę „tysiąca czerwonych koszul" (1860) - rozpoznaje postacie: Wiktora Emanuela II, Camilla Cavoura- tłumaczy, jaką rolę w procesie jednoczenia Włoch odegrał Piemont- przedstawia proces jednoczenia Włoch	- poprawnie posługuje się pojęciem panslawizm - umiejscawia w czasie wojnę koalicji francusko-sardyńskiej z Austrią (1859)- wskazuje na mapie etapy jednoczenia Włoch - rozpoznaje postacie: Mikołaja I, Aleksandra II - omawia przebieg wojny krymskiej - szczegółowo przedstawia politykę prowadzoną przez rząd Camilla Cavoura - objaśnia, dlaczego zjednoczenie Włoch można nazwać procesem oddolnym	- umiejscawia w czasie pokój w Paryżu (1856) - umiejscawia w czasie i przestrzeni bitwy pod Magentą i Solferino (1859) - umiejscawia w czasie i przestrzeni zdobycie Sewastopola (1855) - wykazuje i uzasadnia, dlaczego wojna krymska może być uważana za koniec porządku wiedeńskiego - zestawia koncepcje zjednoczenia Włoch proponowane przez Giuseppe Garibaldiego i Camilla Cavoura - wykazuje i uzasadnia, jaką rolę odgrywała Francja w procesie jednoczenia Włoch	-formułuje i uzasadnia własną ocenę tego, jakie znaczenie dla sytuacji politycznej w Europie miała klęska Rosji w wojnie krymskiej - ocenia i uzasadnia rolę Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldiego w jednoczeniu państwa włoskiego
Zjednoczenie Niemiec	- Wielkie czy Małe Niemcy? - Związek Północnoniemiecki - Wojna z Francją i zjednoczenie Niemiec - Komuna Paryska	- poprawnie posługuje się pojęciem zjednoczenie „krwią i żelazem" - umiejscawia w czasie ustanowienie Cesarstwa Niemieckiego (I 1871)- rozpoznaje postać Ottona von Bismarcka - tłumaczy, na czym miał polegać proces jednoczenia Niemiec „krwią i żelazem" - podaje wydarzenia, które składały się na proces	- poprawnie posługuje się pojęciami: Małe Niemcy, Wielkie Niemcy, Komuna Paryska - umiejscawia w czasie: wojnę koalicji prusko -austriackiej z Danią (1864), wojnę prusko-austriacką (1866), wojnę francusko-pruską (1870) - rozpoznaje postacie: Wilhelma I Hohenzollerna, Napoleona III- opisuje	- umiejscawia w czasie: utworzenie Niemieckiego Związku Celnego (1834), utworzenie Związku Północnoniemieckiego (1867), powstanie Austro-Węgier (1867), Komunę Paryską (III-V 1871) - wskazuje na mapie etapy jednoczenia Niemiec - omawia proces budowania potęgi gospodarczej i politycznej Prus w XIX w.	umiejscawia w czasie: pokój w Pradze (1866), pokój we Frankfurcie (V 1871) - umiejscawia w czasie i przestrzeni bitwę pod Sadową (1866), oblężenie i kapitulację Sedanu (1870) - rozpoznaje postacie: Louisa Adolphe'a Thiersa, Franciszka Józefa I, Jarosława Dąbrowskiego, Walerego Wróblewskiego	- formułuje i uzasadnia własną ocenę tego, która spośród wojen stoczonych przez Prusy była najważniejsza i najbardziej ryzykowna - ocenia i uzasadnia politykę zjednoczeniową Ottona von Bismarcka

		jednoczenia Niemiec „krwią i żelazem”	przyczyny i skutki wojny Austrii z Prusami - charakteryzuje przyczyny, przebieg i skutki wojny francusko-pruskiej - przedstawia, jakimi metodami Otto von Bismarck zdecydował się dokonać zjednoczenia Niemiec	- szczegółowo przedstawia przyczyny i skutki wojny Prus i Austrii z Danią - objaśnia, na czym polegała rywalizacja Austrii i Prus w procesie jednoczenia państw niemieckich- objaśnia, dlaczego zjednoczenie Niemiec można nazwać procesem odgórnym	- wykazuje i uzasadnia, jakie znaczenie dla układu sił w Europie miało powstanie Cesarstwa Niemieckiego - wykazuje i uzasadnia, na czym polegało rewolucyjne znaczenie Komuny Paryskiej - analizuje różnice i podobieństwa w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec	
Stany Zjednoczone w XIX wieku - wojna secesyjna i rozwój potęgi	- Stany Zjednoczone i ich społeczeństwo- Wojna secesyjna - Konsekwencje wojny secesyjne j- Napływ ludności do USA - Budowa potęgi USA	umiejscawia w czasie wojnę secesyjną (1861-1865) - rozpoznaje postać Abrahama Lincolna- podaje przyczyny i skutki wojny secesyjnej - tłumaczy, jakie znaczenie dla przebiegu wojny secesyjnej miało ogłoszenie dekretu o zniesieniu niewolnictwa	- poprawnie posługuje się pojęciami: demokraci, republikanie, secesja, wojna totalna - umiejscawia w czasie: wybór Abrahama Lincolna na prezydenta USA (1860), zniesienie niewolnictwa w USA (1863) - umiejscawia w czasie i przestrzeni bitwę pod Gettysburgiem (1863)- rozpoznaje postacie: Ulyssesa Granta, Roberta Lee- tłumaczy, jaki wpływ na gospodarkę i społeczeństwo miała migracja z Europy- charakteryzuje kwestię niewolnictwa i jej wpływ na konflikt między Północą a Południem- opisuje najważniejsze cechy polityczne, gospodarcze i społeczne skutki wojny secesyjnej	- poprawnie posługuje się pojęciami: izolacjonizm, abolicjonizm, taktyka spalonej ziemi - umiejscawia w czasie: ogłoszenie doktryny Monroego (1823), powstanie Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861) - umiejscawia w czasie i przestrzeni atak na Fort Sumter (1861)- rozpoznaje postacie: Jamesa Monroego, Williama Shermana - omawia sytuację społeczną i gospodarczą w USA w pierwszej połowie XIX w. - objaśnia, na czym polegała polityka izolacjonizmu- omawia przebieg wojny secesyjnej	- wskazuje na mapie rozwój terytorialny USA w XIX w .- rozpoznaje postać Jeffersona Davisa- zestawia potencjał gospodarczy, społeczny i polityczny obu stron konfliktu w wojnie secesyjnej - analizuje skutki ekspansji terytorialnej Stanów Zjednoczonych - szczegółowo omawia sytuację rdzennej ludności Stanów Zjednoczonych w XIX w.	formułuje i uzasadnia własną ocenę tego, jakie znaczenie dla Stanów Zjednoczonych miała wojna secesyjna - formułuje i uzasadnia własną ocenę tego, czym różniło się społeczeństwo Stanów Zjednoczonych od społeczeństw krajów europejskich

Kolonializm i nowy podział świata na przełomie XIX i XX wieku	Kolonializm w XIX wieku - Kolonizacja Afryki - Kolonializm w Azji - Konsekwencje kolonializmu	- poprawnie posługuje się pojęciami: kolonializm, imperializm - podaje przyczyny ekspansji kolonialnej - podaje skutki ekspansji kolonialnej - tłumaczy, dlaczego dochodziło do konfliktów kolonialnych	- poprawnie posługuje się pojęciami: metropolia, protektorat, eksterminacja - umiejscawia w czasie: I wojnę opiumową (1839-1841), początek reformy Meiji (1868) - wskazuje na mapie zasięg imperiów kolonialnych mocarstw europejskich w Afryce i Azji- charakteryzuje ekonomiczne, polityczne, militarne, społeczne i kulturowe przyczyny ekspansji kolonialne - tłumaczy, dlaczego Japonia w przeciwieństwie do Chin nie uległa kolonizacji- opisuje skutki rozwoju kolonializmu w XIX w. dla mieszkańców Europy i kolonizowanych kontynentów	- poprawnie posługuje się pojęciami: dominium, półkolonia - rozpoznaje postać Cecila Rhodesa - umiejscawia w czasie powstanie tajpingów (1851-1864), powstanie sipajów (1857-1859), powstanie bokserów (1899-1901), I wojnę burską (1880-1881), II wojnę burską (1899 1902) - charakteryzuje proces kolonizacji Afryki przez Wielką Brytanię, Niemcy i Włochy - omawia przykłady konfliktów kolonialnych - szczegółowo przedstawia politykę mocarstw europejskich wobec Chin	- rozpoznaje postacie: Mutsuhito, Ferdinanda de Lessepsa - umiejscawia w czasie: otwarcie Japonii (1854), otwarcie Kanału Sueskiego (1869), powstanie Mahdiego (1881-1899), konferencję berlińską (1885), - analizuje przykłady oporu rdzennych ludów Afryki i Azji wobec kolonizatorów - wykazuje i uzasadnia, jakie znaczenie miał Kanał Sueski dla polityki kolonialnej i imperialnej w XIX w. - analizuje przykłady zbrodni kolonizatorów w Afryce	- ocenia i uzasadnia postawy kolonizatorów wobec rdzennej ludności Afryki - ocenia i uzasadnia skutki ekspansji kolonialnej w Afryce i Azji - ocenia i uzasadnia znaczenie XIX wiecznego kolonializmu dla metropolii i państw kolonizowanych
Przemiany społeczne - nowe ideologie i ruchy polityczne	- Demokratyzacja w Europie - Socjalizm i ruch robotniczy - Chrześcijańska demokracja i nacjonalizm - Ruch na rzecz równouprawnienia kobiet	- poprawnie posługuje się pojęciami: demokratyzacja, antysemityzm, emancypacja - umiejscawia w czasie przyznanie praw wyborczych kobietom w Polsce (1918) - podaje nowe ideologie i ruchy społeczne, które powstały w pierwszej połowie XIX w. - podaje postulaty ruchu emancypacyjnego kobiet	- poprawnie posługuje się pojęciami: socjaldemokracja, chrześcijańska demokracja, nacjonalizm, anarchizm - umiejscawia w czasie: przyznanie powszechnego prawa wyborczego we Francji (1848), ogłoszenie Encykliki Rerum novarum (1891) - rozpoznaje postacie: Karola Marksa, Leona XIII- tłumaczy, na czym polegał proces demokratyzacji - opisuje najważniejsze postulaty ideologii	- poprawnie posługuje się pojęciami: internacjonalizm, solidaryzm społeczny, sufrażystki, feminizm - umiejscawia w czasie: powstanie I Międzynarodówki (1864), powstanie II Międzynarodówki (1889) - rozpoznaje postać Eduarda Bernsteina - omawia okoliczności powstania ruchu robotniczego	- poprawnie posługuje się pojęciem darwinizm społeczny - umiejscawia w czasie powstanie pierwszej partii robotniczej (1869) - wykazuje i uzasadnia, jaką rolę w ruchu robotniczym miała odgrywać I i II Międzynarodówka - wykazuje i uzasadnia, jakie postulaty dzieliły anarchistów od socjalistów	- ocenia i uzasadnia skutki demokratyzacji

			socjaldemokratycznej, chrześcijańskiej demokracji, nacjonalizmu i anarchizmu	- szczegółowo przedstawia podstawy ideologiczne nacjonalizmu - wskazuje przykłady działań na rzecz równouprawnienia kobiet		
Postęp naukowo-techniczny i kultura przełomu XIX i XX wieku	- Rozwój nauki- Postęp techniczny - Zmiany ludnościowe - Pozytywizm - Nowe nurty w sztuce i architekturze - Kultura staje się masowa - Aktywny wypoczynek	- poprawnie posługuje się pojęciami: urbanizacja, pozytywizm, impresjonizm, secesja- rozpoznaje postacie: Charlesa Darwina, Alberta Einsteina, Marii Skłodowskiej-Curie, Thomasa Edisona, Émile'a Zoli, Honoré de Balzaca, Claude'a Moneta, Vincenta van Gogha, Pabla Picassa - podaje wynalazki techniczne przełomu XIX i XX w.- podaje cechy charakterystyczne pozytywizmu - podaje cechy kultury masowej	- poprawnie posługuje się pojęciami: darwinizm, scjentyzm, realizm, naturalizm - umiejscawia w czasie: ogłoszenie teorii ewolucji Darwina (1859), wynalezienie telefonu (1876), odkrycie polonu i radu (1898) - rozpoznaje postacie: Zygmunta Freuda, Dmitrija Mendelejewa, Karola Olszewskiego, Zygmunta Wróblewskiego, Wilhelma Roentgena, Alexandra Grahama Bella, Augusta Comte'a, Augusta Renoira- tłumaczy, jakie skutki miał wszechstronny rozwój nauki w drugiej połowie XIX i na początku XX w. - tłumaczy, jaki wpływ miały wynalazki na rozwój komunikacji- tłumaczy, jaki wpływ na życie codzienne miały odkrycia naukowe drugiej połowy XIX i początków XX w. - wskazuje cechy charakterystyczne scjentyzmu- wskazuje nowe nurty w sztuce drugiej połowy XIX i początków XX w.	- poprawnie posługuje się pojęciami: postimpresjonizm, historyzm, symbolizm, kubizm, skauting-umiejscawia w czasie: odkrycie promieni Roentgena (1895), pierwszy pokaz filmowy (1895), pierwszy lot samolotem (1903)-rozpoznaje postacie: Gregora Mendla, Iwana Pawłowa, Louisa Pasteura, Roberta Kocha, Guglielma Marconiego, Carla Benza, Gottlieba Daimlera, Orvilla i Wilbura Wrightów, Henry'ego Forda, Charlesa Dickensa, Lwa Tołstoja, Fiodora Dostojewskiego, Antona Czechowa, Josepha Conrada, Gustava Klimta, Augusta i Louisa Lumière - podaje i porządkuje osiągnięcia naukowe w dziedzinie nauk przyrodniczych i ścisłych-szczegółowo przedstawia wpływ przemian cywilizacyjnych na zmiany ludnościowe na przełomie XIX i XX w.- omawia wkład Polaków w rozwój nauki na przełomie XIX i XX w.-	- umiejscawia w czasie: otwarcie pierwszej linii metra w Londynie (1863), opracowanie szczepionki przeciw wściekliźnie (1885), zainicjowanie ruchu skautowego (1907) - rozpoznaje postacie: Maxa Plancka, Antoine'a Henriego Becquerela, Ernsta von Siemensa, - szczegółowo charakteryzuje, jakie były przyczyny i skutki wzrostu liczby ludności w Europie i na świecie - szczegółowo omawia, jak zmieniło się podejście XIX -wiecznego społeczeństwa do sposobów spędzania wolnego czasu przez dorosłych i młodzież	- ocenia i uzasadnia wpływ postępu technicznego na życie codzienne - formułuje i uzasadnia własną ocenę tego, jakie znaczenie miał wzrost popularności kultury fizycznej w XIX w.

			- tłumaczy, jakie zjawiska i procesy wpłynęły na rozwój kultury masowej	szczegółowo przedstawia problematykę literatury pozytywistycznej - przedstawia cechy sztukę i architekturę drugiej połowy XIX i początków XX w. - objaśnia, dlaczego impresjonizm stanowił przewrót w XIX-wiecznym malarstwie europejskim		
II. Polacy w drugiej połowie XIX i na przełomie XIX i XX wieku						
Powstanie styczniowe 1863-1864	-Geneza powstania - Wybuch powstania styczniowego - Główne etapy walk - Powstanie styczniowe na arenie międzynarodowej - Upadek powstania	- poprawnie posługuje się pojęciem polskie państwo podziemne - umiejscawia w czasie: wybuch powstania styczniowego i ogłoszenie manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego (22 I 1863), objęcie władzy nad powstaniem przez Romualda Traugutta (X 1863) - rozpoznaje postać Romualda Traugutta-podaje przyczyny powstania styczniowego - podaje wydarzenia, które miały wpływ na upadek powstania styczniowego	- poprawnie posługuje się pojęciami: „biali”, „czerwoni”, branka - umiejscawia w czasie: brankę (I 1863), wydanie aktu uwłaszczenia chłopów w Królestwie Polskim (1864), śmierć Romualda Traugutta (VIII 1864) - wskazuje na mapie tereny, które były objęte działaniami polskich partyzantów - rozpoznaje postacie: Aleksandra II, Aleksandra Wielopolskiego, Ludwika Mierosławskiego, - charakteryzuje poglądy „białych” i „czerwonych” na kwestię niepodległości Polski - opisuje okoliczności wybuchu powstania styczniowego - opisuje najważniejsze cechy przebieg walk powstańczych	- poprawnie posługuje się pojęciem odwilż posewastopolska - umiejscawia w czasie: manifestację na placu Zamkowym (IV 1861), powołanie Rządu Cywilnego (VI 1862), objęcie dyktatury przez M. Langiewicza (III 1863), powstanie Rządu Narodowego (V 1863) - rozpoznaje postacie: Andrzeja Zamoyskiego, Leopolda Kronenberga, Jarosława Dąbrowskiego, Stefana Bobrowskiego, Mariana Langiewicza, Michaiła Murawjowa - objaśnia, co dla mieszkańców Królestwa Polskiego przyniosła odwilż posewastopolska - szczegółowo przedstawia politykę Aleksandra Wielopolskiego w Królestwie Polskim	- umiejscawia w czasie: powstanie Towarzystwa Rolniczego (1858), mianowanie Aleksandra Wielopolskiego dyrektorem Komisji Wyznań i Oświecenia Publicznego (III 1861), wprowadzenie stanu wojennego (X 1861) - rozpoznaje postacie: Józefa Haukego-Bosaka, Stanisława Brzóski - wykazuje i uzasadnia, co miało wpływ na odżycie idei niepodległościowych na przełomie lat 50. i 60. XIX w. - wykazuje i uzasadnia wpływ polityki Aleksandra Wielopolskiego na radykalizację nastrojów w Królestwie Polskim - zestawia i ocenia programy „białych” i „czerwonych”	- ocenia i uzasadnia stosunek opinii międzynarodowej do powstania styczniowego

			- opisuje okoliczności upadku powstania styczniowego	- omawia sytuację w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego - szczegółowo przedstawia rolę, jaką odegrał Romuald Traugutt w powstaniu styczniowym	- zestawia charakter walk podczas powstania listopadowego i styczniowego - szczegółowo przedstawia sposób organizacji i funkcjonowania polskiego państwa podziemnego	
Ziemie polskie po powstaniu styczniowym - polityka zaborców i postawy Polaków	- Represje po upadku powstania - Od walki do pracy organicznej - Germanizacyjna polityka władz niemieckich - Reakcje i postawy Polaków wobec germanizacji- Walka z germanizacją - Autonomia galicyjska	- poprawnie posługuje się pojęciami: rusyfikacja, pozytywizm warszawski praca organiczna praca u podstaw, germanizacja - umiejscawia w czasie strajk szkolny dzieci we Wrześni (1901) - podaje represje, jakie dotknęły Polaków w różnych zaborach po powstaniu styczniowym - podaje cechy charakterystyczne pracy organicznej i pracy u podstaw- podaje działania Polaków, które były przykładem walki z rusyfikacją i germanizacją- podaje instytucje życia politycznego, społecznego i kulturalnego, które były przejawem autonomii galicyjskiej	- poprawnie posługuje się pojęciami: noc apuchtinowska, lojalizm, trójlojalizm, Kulturkampf, rugi pruskie - umiejscawia w czasie: Kulturkampf (1871-1878), noc apuchtinowską (1879-1897), rugi pruskie (1885 1890) - rozpoznaje postacie: Aleksandra II, Karola Marcinkowskiego, Hipolita Cegielskiego, Michała Drzymały - opisuje najważniejsze cechy represje władz carskich wobec Królestwa Polskiego - charakteryzuje politykę Kulturkampfu wobec Polaków w zaborze pruskim- tłumaczy, w jaki sposób władze pruskie walczyły z polskością w sferze ekonomicznej- charakteryzuje postawy Polaków wobec rusyfikacji i germanizacji- podaje przykłady działań w zakresie pracy organicznej	- poprawnie posługuje się pojęciami: tajne komplety, stańczycy - umiejscawia w czasie: powołanie Sejmu Krajowego we Lwowie (1861), nadanie Galicji autonomii (1867), założenie Uniwersytetu Latającego (1885), uchwalenie noweli osadniczej (1904), strajk szkolny w Wielkopolsce (1906), ustawę kagańcową (1908) - rozpoznaje postacie: Mieczysława Ledóchowskiego, Józefa Szujskiego, Kazimierza Badeniego, Andrzeja Zamoyskiego, Franciszka Stefczyka - szczegółowo przedstawia represje wobec uczestników powstania- objaśnia, w jaki sposób Polacy wyrażali postawę opozycyjną wobec polityki władz zaborczych po powstaniu styczniowym	- umiejscawia w czasie: utworzenie poznańskiego Bazaru (1841), rozpoczęcie likwidacji Kościoła unickiego (1875), powstanie Komisji Kolonizacyjnej (1886), powstanie Hakaty (1894) - wykazuje i uzasadnia, z jakiego powodu w okresie popowstaniowym szczególne znaczenie zyskały idee pozytywizmu - analizuje proces łagodzenia polityki władz zaborczych wobec Polaków w Galicji- wykazuje i uzasadnia, dlaczego Galicję można nazywać polskim Piemontem	- ocenia i uzasadnia postawy Polaków wobec zaborców po powstaniu styczniowym- ocenia i uzasadnia rolę Galicji jako ostoi polskiego życia narodowego

			i pracy u podstaw we wszystkich trzech zaborach- opisuje skutki wprowadzenia autonomii w Galicji dla polskiego życia politycznego i społeczno kulturalnego	- szczegółowo przedstawia rolę, jaką odgrywały Komisja Kolonizacyjna i Hakata w polityce germanizacji - objaśnia, dlaczego walkę Polaków z germanizacją w zaborze pruskim nazywa się „najdłuższą wojną nowoczesnej Europy” - omawia poglądy konserwatystów krakowskich zwanych stańczykami		
Przemiany gospodarcze i społeczne na ziemiach polskich	Rolnictwo w trzech zaborach- Rozwój przemysłu- Przemiany społeczne- Asymilacja Żydów- Emancypantki	- poprawnie posługuje się pojęciem emancypacja - umiejscawia w czasie uwłaszczenie chłopów w Galicji (1848) i Królestwie Polskim (1864) - podaje gałęzie przemysłu rozwijające się w Królestwie Polskim w drugiej połowie XIX w.- podaje zmiany społeczne, które zaszły na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX wieku	- poprawnie posługuje się pojęciem asymilacja - umiejscawia w czasie wynalezienia lampy naftowej (1853)- wskazuje na mapie okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim - rozpoznaje postacie: Ignacego Łukasiewicza, Elizy Orzeszkowej - opisuje poziom rozwoju rolnictwa na ziemiach polskich pod zaborami- charakteryzuje proces rozwoju przemysłu w Królestwie Polskim - tłumaczy, jaką rolę gospodarczą i społeczną odgrywał okręg łódzki	- poprawnie posługuje się pojęciami: serwituty, syjoniści - umiejscawia w czasie zniesienie granicy celnej między Rosją a Królestwem Polskim (1851) - rozpoznaje postać Narcyzy Żmichowskiej- przedstawia cechy przemiany w rolnictwie na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. - charakteryzuje rozwój przemysłu w zaborze pruskim i austriackim- szczegółowo przedstawia przyczyny i skutki asymilacji Żydów - objaśnia, jaki wpływ na przemiany gospodarcze oraz społeczne i narodowe na polskiej wsi miało uwłaszczenie- omawia postulaty i działania polskich emancypantek	- poprawnie posługuje się pojęciami: litwacy, sztetl, jidysz, Haskala - umiejscawia w czasie otwarcie Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej (1845) - zestawia rozwój rolnictwa we wszystkich trzech zaborach - analizuje cechy przemiany społeczne na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. - szczegółowo charakteryzuje położenie mniejszości żydowskiej na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w.	- ocenia i uzasadnia znaczenie pracy organicznej i pracy u podstaw dla kształtowania się nowoczesnego narodu polskiego

Nowoczesne ruchy polityczne na ziemiach polskich	- Ruch socjalistyczny - Ruch narodowy - Rozwój ruchu ludowego - Rewolucja 1905 roku w Rosji - Rewolucja 1905 roku na ziemiach polskich - Konsekwencje rewolucji z lat 1905 1907	- umiejscawia w czasie: powstanie Polskiej Partii Socjalistycznej (1892), założenie Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego (1897), powstanie Polskiego Stronnictwa Ludowego (1903) - rozpoznaje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa - podaje polskie partie polityczne reprezentujące ruch socjalistyczny, ludowy i narodowy - krótko przedstawia skutki rewolucji 1905 1907 na ziemiach polskich	- poprawnie posługuje się pojęciem solidaryzm narodowy - umiejscawia w czasie: działalność Wielkiego Proletariatu (1882-1885), powstanie Socjaldemokracji Królestwa Polskiego (1893), powstanie Ligi Narodowej (1893), krwawą niedzielę w Petersburgu (22 I 1905), strajki szkolne na ziemiach polskich (1905-1908) - rozpoznaje postacie: Ludwika Waryńskiego, Bolesława Limanowskiego- wskazuje postulaty programowe polskiego ruchu socjalistycznego, ludowego i narodowego - tłumaczy, dlaczego doszło do wybuchu rewolucji 1905-1907 w Rosji i na ziemiach polskich	- umiejscawia w czasie: utworzenie Ligi Polskiej (1887), powstanie Stronnictwa Ludowego (1895), powstanie robotnicze w Łodzi (VI 1905) - rozpoznaje postacie: Róży Luksemburg, Juliana Marchlewskiego, Stanisława Stojałowskiego, Marii i Bolesława Wysłouchów - szczegółowo przedstawia proces budowania polskiego ruchu narodowego - szczegółowo przedstawia okoliczności powstania ruchu ludowego- omawia przebieg rewolucji 1905-1907 na ziemiach polskich - omawia cele strajków szkolnych w latach 1905-1908	- wskazuje na mapie ośrodki wystąpień robotniczych w okresie rewolucji z lat 1905-1907 - rozpoznaje postać Zygmunta Miłkowskiego - zestawia cele i założenia programowe PPS i SDKPiL - analizuje rozwój partii socjalistycznych, narodowych i ludowych na ziemiach polskich	- ocenia i uzasadnia skutki rewolucji 1905 1907 na ziemiach polskich
Kultura i nauka polska na przełomie XIX i XX wieku	Polski pozytywizm - Młoda Polska - Malarstwo i rzeźba przełomu XIX i XX wieku - Polska nauka pod zaborami - Polscy naukowcy na świecie	- poprawnie posługuje się pojęciami: pozytywizm warszawski, Młoda Polska (modernizm) - umiejscawia w czasie: pozytywizm w kulturze polskiej (1864-1890), okres Młodej Polski w kulturze polskiej (1890-1918) - rozpoznaje postacie: Bolesława Prusa, Henryka Sienkiewicza, Jana Matejki, Marii Skłodowskiej-Curie - opisuje założenia polskiego pozytywizmu	- poprawnie posługuje się pojęciem malarstwo historyczne - umiejscawia w czasie: Nagrodę Nobla z fizyki dla Marii Skłodowskiej Curie (1903), Literacką Nagrodę Nobla dla Henryka Sienkiewicza (1905), Nagrodę Nobla z chemii dla Marii Skłodowskiej-Curie (1911) - rozpoznaje postacie: Elizy Orzeszkowej, Stefana Żeromskiego, Władysława	- rozpoznaje postacie: Aleksandra Świętochowskiego, Marii Konopnickiej, Adama Asnyka, Kazimierza Przerwy Tetmajera, Stanisława Witkiewicza, Jacka Malczewskiego, Heleny Modrzejewskiej - zestawia założenia polskiego pozytywizmu z ideami romantyzmu i Młodej Polski - objaśnia, jaką rolę odgrywała inteligencja w	- rozpoznaje postacie: Jana Kasprowicza, Gabrieli Zapolskiej, Leona Wyczółkowskiego, Józefa Mehoffera, Olgi Boznańskiej, Feliksa Nowowiejskiego, Karola Szymanowskiego Edmunda Strzeleckiego, Ernesta Malinowskiego, Bronisława Piłsudskiego - szczegółowo omawia wkład polskich naukowców w rozwój państw Ameryki	- ocenia i uzasadnia wkład twórców okresu pozytywizmu i Młodej Polski w rozwój kultury narodowej - formułuje i uzasadnia własną ocenę tego, jaką rolę w polskiej kulturze odgrywały dzieła nawiązujące do historii Rzeczypospolitej

			Reymonta, Stanisława Wyspiańskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Zygmunta Wróblewskiego, Karola Olszewskiego, Ignacego Łukasiewicza - opisuje idee Młodej Polski - charakteryzuje problematykę polskiej literatury pozytywistycznej - wskazuje przykłady dzieł tworzonych „ku pokrzepieniu serc”	okresie pozytywizmu- szczegółowo przedstawia cechy charakterystyczne literatury i sztuki okresu Młodej Polski - szczegółowo przedstawia dorobek polskich naukowców działających w drugiej połowie XIX i na początku XX w.	Południowej i badania nad środowiskiem przyrodniczym Syberii	
III. I wojna światowa						
Geneza I wojny światowej	- Spory między mocarstwami europejskimi - Powstanie dwóch przeciwstawnych sojuszy - Wojna rosyjsko-japońska - „Kocioł bałkański” - Wyścig zbrojeń - Zamach w Sarajewie	- poprawnie posługuje się pojęciami: trójprzymierze, trójporozumieniem (ententa) - umiejscawia w czasie: zawarcie trójprzymierza (1882), powstanie ententy (1904), wybuch I wojny światowej (28 VII 1914) - wskazuje na mapie państwa wchodzące w skład trójprzymierza i trójporozumienia - tłumaczy, dlaczego ukształtowały się trójprzymierze i trójporozumienie	- poprawnie posługuje się pojęciami: belle époque, państwa centralne, „kocioł bałkański” - umiejscawia w czasie: wojnę japońsko-rosyjską (1904-1905), I wojnę bałkańską (1912-1913), II wojnę bałkańską (1913), zamach w Sarajewie (28 VI 1914) - rozpoznaje postacie: Wilhelma II, arcyksięcia Franciszka Ferdynanda Habsburga - charakteryzuje proces tworzenia się bloków polityczno -militarnych przez I wojną światową- wskazuje cele, które skłaniały mocarstwa europejskie do zawierania sojuszy- tłumaczy, dlaczego sytuację na Bałkanach nazywano „kotłem bałkańskim”	- poprawnie posługuje się pojęciem panslawizm - umiejscawia w czasie: zawiązanie sojuszu Francji z Rosją (1892), zdobycie Port Artur przez Japonię (1905), bitwę pod Cuszimą (1905), przyłączenie się Rosji do ententy (1907), aneksję Bośni i Hercegowiny przez Austro-Węgry (1908) - wskazuje na mapie państwa, które na skutek wojen bałkańskich uzyskały największe zdobycze terytorialne - szczegółowo przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny rosyjsko japońskiej - objaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń na przełomie XIX i XX w.- omawia skutki wojen bałkańskich - szczegółowo przedstawia polityczne konsekwencje zamachu w Sarajewie	- poprawnie posługuje się pojęciem Weltpolitik - analizuje cechy międzynarodowy układ sił na przełomie XIX i XX w. - wykazuje i uzasadnia, jakie skutki miało prowadzenie Weltpolitik przez Niemcy - wykazuje i uzasadnia, jak polityka Niemiec na przełomie XIX i XX w. wpłynęła na światowy układ sił- szczegółowo charakteryzuje sytuację na Bałkanach na początku XX w.	- ocenia i uzasadnia wpływ sytuacji na Bałkanach na wybuch konfliktu światowego

I wojna światowa na frontach w latach 1914-1916	- Wybuch I wojny światowej - Nieudana wojna błyskawiczna - Wojna pozycyjna na froncie zachodnim - Front wschodni - Front bałkański i włoski	- poprawnie posługuje się pojęciem wojna pozycyjna - umiejscawia w czasie: bitwę nad Marną (IX 1914), bitwę pod Verdun (II-XII 1916), bitwę nad Sommą (VII-XI 1916) - podaje najważniejsze cechy sposób prowadzenia wojny pozycyjnej - podaje nowe rodzaje broni zastosowane na froncie zachodnim	- poprawnie posługuje się pojęciami: wojna błyskawiczna, wojna manewrowa - umiejscawia w czasie: bitwę pod Tannenbergiem (VIII 1914), wystąpienia Włoch z trójprzymierza (1915) - tłumaczy, na czym polegał plan wojny błyskawicznej - tłumaczy, na czym polegał tzw. efekt domina w przypadku wybuchu I wojny światowej - charakteryzuje okoliczności, w jakich załamał się niemiecki plan wojny błyskawicznej - tłumaczy, na czym polegała wojna manewrowa	- umiejscawia w czasie: bitwę o Gallipoli (1915-1916), bitwę pod Ypres (1915), bitwę pod Gorlicami (1915) - lokalizuje w przestrzenia państwa, które uczestniczyły w wojnie po stronie państw centralnych lub ententy - rozpoznaje postacie: Alfreda von Schlieffena, Ferdynanda Focha, Paula von Hindenburga - objaśnia, jaką rolę odgrywały nowe rodzaje broni zastosowane na froncie zachodnim - szczegółowo przedstawia przebieg działań wojennych na froncie zachodnim i wschodnim - podaje i porządkuje kluczowe momenty w przebiegu działań wojennych na froncie wschodnim i zachodnim w latach 1914-1916	- umiejscawia w czasie: przystąpienie Bułgarii do wojny po stronie państw centralnych (1915), przystąpienie Rumunii do wojny po stronie ententy (1916), przystąpienie Grecji do wojny po stronie ententy (1917) - analizuje zmiany w składzie trójprzymierza i trójporozumienia - analizuje różnice między działaniami zbrojnymi na froncie wschodnim i zachodnim - szczegółowo charakteryzuje działania wojenne na froncie bałkańskim i włoskim	- formułuje i uzasadnia własną ocenę tego, jakie skutki dla państw centralnych miało fiasko planu wojny błyskawicznej- ocenia i uzasadnia skuteczność wojny pozycyjnej i manewrowej
Rewolucje rosyjskie 1917 roku	- Rewolucja lutowa - Okres dwuwładzy - Rewolucja październikowa - Wojna domowa - Rosja po rewolucji	- poprawnie posługuje się pojęciami: rewolucja lutowa, rewolucja październikowa - umiejscawia w czasie: wybuch rewolucji lutowej (III 1917), wybuch rewolucji październikowej (6/7 XI 1917), proklamowanie powstania ZSRS (1922) - rozpoznaje postacie: Mikołaja II, Włodzimierza Lenina - krótko przedstawia skutki rewolucji październikowej - tłumaczy, dlaczego Rosja po rewolucji stała się państwem totalitarnym	- poprawnie posługuje się pojęciami: dwuwładza, bolszewicy, dyktatura proletariatu, Czeka- umiejscawia w czasie: powołanie Rządu Tymczasowego (III 1917), powołanie Rady Komisarzy Ludowych (XI 1917), podpisanie pokoju brzeskiego (3 III 1918)- rozpoznaje postacie: Aleksandra Kiereńskiego, Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego - wskazuje przyczyny i skutki rewolucji lutowej- opisuje najważniejsze cechy okres dwuwładzy w Rosji- tłumaczy, jaką rolę odegrał Włodzimierz Lenin w czasie rewolucji	- poprawnie posługuje się pojęciem tezy kwietniowe-umiejscawia w czasie: abdykację Mikołaja II (III 1917), ogłoszenie tez kwietniowych (IV 1917), uchwalenie konstytucji rosyjskiej (VII 1918), egzekucję rodziny carskiej (VII 1918), wojnę domową (1919-1920)- szczegółowo przedstawia sytuację militarną, polityczną i gospodarczą w Rosji do 1917 r.- objaśnia, dlaczego bolszewicy w okresie dwuwładzy cieszyli się rosnącym poparciem- charakteryzuje przebieg rewolucji październikowej- omawia przyczyny wojny domowej- omawia metody, jakie stosowali	- poprawnie posługuje się pojęciami: mienszewicy, eserowcy, kadeci -umiejscawia w czasie rozpędzenie przez bolszewików gromadzenia Konstytucyjnego (I 1918) - rozpoznaje postacie: Antona Denikina, Aleksandra Kołczaka, Piotra Wrangla- analizuje i porównuje programy rosyjskich stronnictw politycznych - wykazuje i uzasadnia, co przyczyniło się do sukcesu Armii Czerwonej w wojnie domowej	- ocenia i uzasadnia metody stosowane przez bolszewików w celu umocnienia swojej władzy - syntetycznie analizuje wpływ rewolucji rosyjskich na układ sił w Europie podczas I wojny światowej

			rosyjskich- charakteryzuje proces budowania ZSRS	bolszewicy w celu umocnienia swojej władzy	- wykazuje i uzasadnia, co skłoniło Lenina do brutalnej rozprawy z carem i jego rodziną	
Zakończenie I wojny światowej w latach 1917-1918	- Wojna na morzach- Przystąpienie Stanów Zjednoczonych do wojny - Sytuacja państw centralnych pod koniec wojny - Klęska sojuszników Niemiec- Kapitulacja Niemiec - Konsekwencje Wielkiej Wojny	- poprawnie posługuje się pojęciem nieograniczona wojna podwodna - umiejscawia w czasie: przystąpienie USA do wojny (IV 1917), rozejm w Compiègne i zakończenie I wojny światowej (11 XI 1918)- rozpoznaje postać Thomasa Woodrowa Wilsona - podaje najważniejsze skutki I wojny światowej dla Europy	- umiejscawia w czasie: rozpoczęcie przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej (1915), pokój brzeski (3 III 1918), rewolucję listopadową w Niemczech (XI 1918-IV 1919) - rozpoznaje postać Wilhelma II- tłumaczy okoliczności i skutki zawarcia pokoju w Brześciu- charakteryzuje skutki polityczne, gospodarcze i społeczne Wielkiej Wojny	- poprawnie posługuje się pojęciem Mitteleuropa - umiejscawia w czasie: bitwę jutlandzką (V-VI 1916), II bitwę nad Marną (VIII 1918) - rozpoznaje postacie: Ericha Ludendorffa - objaśnia, dlaczego Niemcy zdecydowały się na nieograniczoną wojnę podwodną- objaśnia, jakie skutki przyniosła nieograniczona wojna podwodna - omawia okoliczności przystąpienia stanów Zjednoczonych do wojny- objaśnia, dlaczego państwa centralne poniosły klęskę w I wojnie światowej	- umiejscawia w czasie: wysłanie depeszy Zimmermanna (I 1917), kapitulację Austro-Węgier (3 XI 1918)- analizuje problemy, z jakimi zmagały się państwa centralne po 1916 r. - analizuje przebieg i skutki rewolucji listopadowej w Niemczech	- ocenia i uzasadnia polityczne, ekonomiczne i społeczne skutki I wojny światowej
Polskie formacje wojskowe podczas I wojny światowej	- Polacy u boku Austro-Węgier - Legiony Polskie - Formacje polskie u boku Rosji - Polacy w armiach zaborczych - Szlak bojowy Legionów Polskich - Wojsko polskie we Franc	- poprawnie posługuje się pojęciem Legiony Polskie - umiejscawia w czasie sformowanie Legionów Polskich (VIII 1914) - rozpoznaje postać Józefa Piłsudskiego- tłumaczy, jakie były zasługi Józefa Piłsudskiego dla tworzenia polskich formacji wojskowych w czasie I wojny światowej - podaje polskie formacje wojskowe walczące w I wojnie światowej	- poprawnie posługuje się pojęciem kryzys przysięgowy - umiejscawia w czasie: wymarsz Kompanii Kadrowej (VIII 1914), kryzys przysięgowy (VII 1917) - rozpoznaje postacie: Józefa Hallera, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego- opisuje okoliczności powstania Legionów Polskich - charakteryzuje skutki kryzysu przysięgowego	- poprawnie posługuje się pojęciem Błękitna Armia - umiejscawia w czasie: powstanie Polskiej Organizacji Wojskowej (X 1914), sformowanie Błękitnej Armii (VI 1917), - umiejscawia w czasie i przestrzeni bitwy stoczone przez Legiony Polskie - szczegółowo przedstawia polityczne koncepcje niepodległościowe w Galicji i Królestwie Polskim- objaśnia, jaką rolę miała odegrać I Kompania Kadrowa - szczegółowo przedstawia szlak bojowy Legionów Polskich-	- poprawnie posługuje się pojęciem bajończycy- umiejscawia w czasie: powstanie Komisji Tymczasowej Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych (1912), powstanie Centralnego Komitetu Narodowego (VII 1914), powstanie kompanii bajończyków (VIII 1914), powstanie Komitetu Narodowego Polskiego (XI 1914), bitwę pod Limanową (XII 1914), powstanie Komitetu	- formułuje i uzasadnia własną ocenę tego, jakie znaczenie dla Polaków mogła mieć walka w wojnie toczonej przez zaborców - formułuje i uzasadnia własną ocenę tego, czy polskie jednostki wojskowe walczące w czasie I wojny światowej spełniły pokładane w nich nadzieje

				objaśnia, w jakim celu powołano Polską Organizację Wojskową	Narodowego Polskiego w Lozannie (1917)- rozpoznaje postać Tadeusza Kasprzyckiego- analizuje proces formowania wojska polskiego we Francji- analizuje genezę Legionów Polskich	
Sprawa polska podczas I wojny światowej	Sprawa polska w 1914 roku - Państwa centralne wobec sprawy polskiej - Sprawa polska w polityce ententy - Polacy na konferencji pokojowej w Paryżu	- poprawnie posługuje się pojęciem Akt 5 listopada - umiejscawia w czasie: wydanie Aktu 5 listopada (1916), orędzie Thomasa Woodrowa Wilsona (8 I 1918), traktat wersalski (28 VI 1919) - rozpoznaje postacie: Thomasa Woodrowa Wilsona, Ignacego Jana Paderewskiego, Romana Dmowskiego - podaje postanowienia Aktu 5 listopada- tłumaczy, dlaczego plan pokojowy prezydenta Thomasa Woodrowa Wilsona miał przełomowe znaczenie dla sprawy polskiej	- poprawnie posługuje się pojęciem mały traktat wersalski- umiejscawia w czasie: powołanie Rady Regencyjnej (IX 1917), konferencję pokojową w Paryżu (I 1919-I 1920) - tłumaczy, w jaki sposób władze niemieckie i austriackie realizowały obietnice zawarte w Akcie 5 listopada - opisuje postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu dotyczące Polski	- umiejscawia w czasie: odezwę księcia Mikołaja (VIII 1914), odezwę Mikołaja II (XII 1916), deklarację państw ententy popierającą powstanie niepodległej Polski (VI 1918) - podaje i porządkuje dokumenty dotyczące sprawy polskiej wydawane przez państwa centralne i państwa ententy prawne - omawia, jak zmieniało się stanowisko państw ententy wobec sprawy polskiej w czasie I wojny światowej	- umiejscawia w czasie: powołanie Tymczasowej Rady Stanu (I 1917), powołanie rządu Jana Kucharzewskiego (XI 1917) - szczegółowo omawia stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej w momencie wybuchu wojny - analizuje przemiany, jakie zachodziły w stanowisku Rosji wobec sprawy polskiej	- ocenia i uzasadnia znaczenie Aktu 5 listopada dla narodu polskiego - ocenia i uzasadnia rolę, jaką w propagowaniu sprawy polskiej w latach 1914-1919 odegrał Ignacy Jan Paderewski
IV. Świat w okresie międzywojennym						
Ład powojenny i przemiany świata po I wojnie światowej	- Traktat wersalski - Rozpad Austro-Węgier - Traktaty z Bułgarią i Turcją - Liga Narodów - Mały traktat wersalski - Konsekwencje I wojny światowej- Wielki kryzys - New Deal	- poprawnie posługuje się pojęciami: Liga Narodów, Wielki Kryzys, New Deal - umiejscawia w czasie: traktat wersalski (28 VI 1919), powstanie Ligi Narodów (I 1920), Wielki Kryzys (1929-1933)- rozpoznaje postacie: Franklina Delano Roosevelta	- poprawnie posługuje się pojęciami: demilitaryzacja, mały traktat wersalski, hiperinflacja, „czarny czwartek”, nacjonalizacja, interwencjonizm- umiejscawia w czasie: traktat w Saint-Germain z Austrią (IX 1919), traktat w Neuilly z Bułgarią (XI 1919), traktat w Trianon z Węgrami (VI 1920), traktat	- poprawnie posługuje się pojęciami: bańka spekulacyjna, autarkia, etatyzm - umiejscawia w czasie: dołączenia Niemieć do Ligii Narodów (1926), dołączenia ZSRS do Ligi Narodów (1934) - rozpoznaje postać Mustafy Kemala Paszy- objaśnia, dlaczego doszło	- umiejscawia w czasie: epidemię grypy hiszpanki (1918-1920), traktat w Lozannie (VII 1923)- wykazuje i uzasadnia, w jakich okolicznościach doszło do upadku sułtanatu w Turcji - analizuje nowy układ sił w Europie po zakończeniu I wojny światowej	- ocenia i uzasadnia skutki wprowadzenia tzw. małego traktatu wersalskiego - ocenia i uzasadnia rolę Ligi Narodów w okresie międzywojennym - ocenia i uzasadnia rolę keynesizmu w wychodzeniu USA i państw europejskich z Wielkiego Kryzysu - ocenia i uzasadnia skutki Wielkiego Kryzysu

		- wskazuje na mapie nowe państwa, które powstały w Europie po 1918 r. - podaje postanowienia traktatu wersalskiego - podaje zjawiska i procesy charakterystyczne dla Wielkiego Kryzysu	w Sèvres z Turcją (VIII 1920), „czarny czwartek” (24 X 1929), wprowadzenie planu New Deal (1933) - wskazuje na mapie postanowienia traktatu wersalskiego - wskazuje postanowienia pokojów z Austrią, Węgrami, Bułgarią i Turcją - opisuje najważniejsze cechy gospodarcze i społeczne skutki I wojny światowej- opisuje działania podjęte przez władze USA w ramach New Deal w celu wyjścia z kryzysu gospodarczego	do przyjęcia tzw. małego traktatu wersalskiego - objaśnia, z jakiego powodu po I wojnie światowej pojawiło się zjawisko hiperinflacji - omawia, w jaki sposób doszło do Wielkiego Kryzysu w USA i rozprzestrzenienia się go na cały świat	- szczegółowo omawia, w jaki sposób państwa próbowały chronić swoją gospodarkę przed Wielkim Kryzysem	
System komunistyczny w ZSRS	-Powstanie ZSRS - Gospodarka ZSRS - Rządy Stalina- Kult jednostki - Międzynarodowa działalność Kominternu - Zbrodnie sowieckie przed II wojną światową - Rywalizacja i współpraca ZSRS i Niemiec	-poprawnie posługuje się pojęciami: Nowa Polityka Ekonomiczna, kult jednostki - umiejscawia w czasie: utworzenie ZSRS (XII 1922), pakt Ribbentrop-Mołotow (23 VIII 1939) - rozpoznaje postać Józefa Stalina - krótko przedstawia zasady Nowej Polityki Ekonomicznej- tłumaczy, na czym polegał kult jednostki w ZSRS	- poprawnie posługuje się pojęciami: komunizm wojenny, kolektywizacja rolnictwa, industrializacja, łagier - umiejscawia w czasie: funkcjonowanie NEP (1921-1928), traktat w Rapallo (IV 1922), przejęcie władzy przez J. Stalina (1924) - rozpoznaje postać Lwa Trockiego - charakteryzuje okoliczności powstania ZSRS - tłumaczy, na czym polegał komunizm wojenny i jakie niósł ze sobą skutki gospodarcze - tłumaczy, w jakim celu wprowadzono kult Józefa	- poprawnie posługuje się pojęciami: kolektywizm, Gułag, kołchoz, sowchoz-umiejscawia w czasie: wielką czystkę (1936-1938), Wielki Głód na Ukrainie (1932-1933), akcję polską NKWD (1937-1938) - wskazuje na mapie regiony, w których znalazły się największe skupiska łagrów - podaje i porządkuje i opisuje etapy przebudowy gospodarki ZSRS - objaśnia, jakie cele gospodarcze przyświecały władzy sowieckiej po 1928 r.- szczegółowo przedstawia skutki kolektywizacji rolnictwa w ZSRS	- poprawnie posługuje się pojęciami: Międzynarodówka Komunistyczna (Komintern), front ludowy - umiejscawia w czasie powołanie Kominternu (1919) - szczegółowo omawia metody, jakimi Józef Stalin pozbywał się swoich przeciwników politycznych - szczegółowo omawia przykłady zbrodni sowieckich przed II wojną światową - wykazuje i uzasadnia, dlaczego Józef Stalin zdecydował się na	- ocenia i uzasadnia politykę Józefa Stalina wobec przeciwników politycznych i własnego narodu - formułuje i uzasadnia własną ocenę tego, jakie skutki przyniosło zrealizowanie w praktyce planu budowy państwa komunistycznego

			Stalina w ZSRS- przedstawia relacje sowiecko niemieckie w okresie międzywojennym	- objaśnia, na czym polegał i jak działał system łagrów w ZSRS - przedstawia cechy sposób sprawowania władzy przez Józefa Stalina	zbliżenie polityczne z III Rzeszą	
Kryzys demokracji i narodziny systemów totalitarnych	Narodziny włoskiego faszyzmu - Powstanie nazizmu - Przejęcie władzy przez Hitlera - Rządy Hitlera - Geneza i początki zbrodni hitlerowskich - Społeczeństwo III Rzeszy - Kryzys demokracji w Europie	- poprawnie posługuje się pojęciami: faszyzm, nazizm, Führer- umiejscawia w czasie: marsz na Rzym (1922), początek rządów Adolfa Hitlera (I 1933) - rozpoznaje postacie: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera- podaje założenia doktryny faszyzmu i nazizmu - tłumaczy, jaką rolę odegrali Benito Mussolini i Adolf Hitler w budowaniu państwa totalitarnego we Włoszech i Niemczech	- poprawnie posługuje się pojęciem Duce - umiejscawia w czasie: początek rządów Benita Mussoliniego (1922), traktat w Locarno (1925), „noc długich noży” (1934), ustawy norymberskie (1935), „noc kryształową” (1938) - rozpoznaje postać Josefa Goebbelsa- charakteryzuje działania, jakie podjął Benito Mussolini w celu utworzenia państwa faszystowskiego we Włoszech - tłumaczy, w jakich okolicznościach Adolf Hitler przejął władzę w Niemczech - charakteryzuje proces tworzenia niemieckiego państwa nazistowskiego - charakteryzuje metody, które stosowali naziści w celu stworzenia posłusznego sobie społeczeństwa- wskazuje działania nazistów, które miały prowadzić do eksterminacji Żydów w Niemczech	- poprawnie posługuje się pojęciem eugenika - umiejscawia w czasie: pucz monachijski (1923), pakty laterańskie (1929), Republikę Weimarską (1919 1933), rozpoczęcie zbrojeń przez Niemcy (1935), remilitaryzację Nadrenii (1936) - szczegółowo przedstawia proces tworzenia się faszyzmu we Włoszech - omawia przyczyny narodzin nazizmu w Niemczech - podaje i porządkuje grupy, które zostały wykluczone ze społeczeństwa niemieckiego i przedstawia stosowane wobec nich metody represji - objaśnia, z czego wynikał antysemityzm nazistowski i jakie miał konsekwencje - podaje i porządkuje przykłady zbrodni hitlerowskich w latach 30. XX w. -objaśnia, dlaczego Europa w końcu lat 20. i na początku lat 30. XX w. przeżywała kryzys demokracji	- umiejscawia w czasie: powstanie Narodowej Partii Faszystowskiej we Włoszech (1921), powstanie obozów koncentracyjnych w Niemczech (1933), podpalenie Reichstagu (II 1933) - analizuje cechy sytuację wewnętrzną i politykę zagraniczną Republiki Weimarskiej - wykazuje i uzasadnia, dlaczego Adolf Hitler rozprawił się z przywódcami SA - zestawia założenia ideowe włoskiego faszyzmu i niemieckiego nazizmu - wymienia działania włoskich faszystów i niemieckich nazistów, które świadczą o totalitarnym charakterze stworzonych przez nich państw	- formułuje i uzasadnia własną ocenę tego, które założenia ideologii nazistowskiej mogły prowadzić do zbrodniczej działalności jej zwolenników

Kultura i nauka dwudziestolecia międzywojennego	- Demokratyzacja i emancypacja kobiet - Rozwój oświaty i nauki - Kultura masowa i mass media - Rozwój techniki - Architektura okresu międzywojennego	poprawnie posługuje się pojęciami: demokratyzacja, kultura masowa, społeczeństwo masowe - krótko przedstawia społeczne, polityczne i kulturowe skutki emancypacji kobiet - podaje cechy kultury masowej	- poprawnie posługuje się pojęciami: mass media, społeczeństwo konsumpcyjne, socrealizm, modernizm - rozpoznaje postacie: Alberta Einsteina, Alexandra Fleminga - charakteryzuje przyczyny i skutki powstania kultury masowej - tłumaczy, na czym polegał socrealizm - charakteryzuje cechy charakterystyczne architektury okresu międzywojennego	- poprawnie posługuje się pojęciem funkcjonalizm - umiejscawia w czasie wynalezienie penicyliny (1928) - rozpoznaje postacie: Maxa Plancka, Nielsa Bohra- objaśnia, dlaczego w okresie międzywojennym pogłębiło się zjawisko laicyzacji - przedstawia cechy kierunki w rozwoju nauki i techniki w okresie międzywojennym	- poprawnie posługuje się pojęciem Bauhaus - rozpoznaje postać Le Corbusiera- zestawia rozwój kultury masowej w państwach demokratycznych i totalitarnych	- ocenia i uzasadnia skutki społeczne demokratyzacji życia po I wojnie światowej - formułuje i uzasadnia własną ocenę tego, które wynalazki upowszechnione w okresie międzywojennym najbardziej zmieniły życie ludzi
Droga Europy i świata ku II wojnie światowe	- Podboje Włoch i Japonii - Militaryzacja Niemiec - Wojna domowa w Hiszpanii - Przyłączenie Austrii- - Rozbiory Czechosłowacji	- poprawnie posługuje się pojęciami: Anschluss, państwa osi - umiejscawia w czasie: ukształtowanie się osi Rzym-Berlin-Tokio (1936-1937), Anschluss Austrii (III 1938), aneksję Czechosłowacji przez Niemcy (III 1939) - wskazuje na mapie zdobycze Niemiec po przejęciu władzy przez Adolfa Hitlera - rozpoznaje postacie: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera - podaje etapy ekspansji terytorialnej nazistowskich Niemiec w latach 30. XX w.	- poprawnie posługuje się pojęciami: Blitzkrieg, appeasement - umiejscawia w czasie: wojnę domową w Hiszpanii (VII 1936-III 1939), układ monachijski (IX 1938) - rozpoznaje postać Francisca Franco - wskazuje działania Adolfa Hitlera zmierzające do uczynienia z Niemiec potęgi militarnej - charakteryzuje przyczyny i skutki Anschlussu Austrii - wskazuje postanowienia konferencji monachijskiej - charakteryzuje losy Czechosłowacji po konferencji monachijskiej - tłumaczy, na czym polegała polityka appeasementu	- poprawnie posługuje się pojęciem pakt antykominternowski - umiejscawia w czasie: podbój Mandżurii przez Japonię (1931-1932), początek niemieckich zbrojeń (1935), napaść Włoch na Etiopię (X 1935-V 1936), remilitaryzację Nadrenii (1936), napaść Japonii na Chiny (1937), zajęcia Albanii przez Włochy (1939), aneksję Kłajpedy przez Niemcy (III 1939)- rozpoznaje postacie: Neville'a Chamberlaina, Édouarda Daladiera - szczegółowo przedstawia ekspansję terytorialną Japonii w Azji i jej skutki - omawia podboje Włoch w Afryce i Europie	- umiejscawia w czasie: wystąpienie Niemiec z Ligi Narodów (1933), rzeź nankińską (1937/1938), zniszczenie Guerniki (1937) - rozpoznaje postacie: Hajle Sellasjego, Josefa Tiso - analizuje przyczyny wojny domowej w Hiszpanii - wykazuje i uzasadnia, jaki wpływ na przebieg wojny w Hiszpanii miało wsparcie niemieckie i włoskie udzielone gen. Francisco Franco - wykazuje i uzasadnia, kto i dlaczego opowiedział się po stronie wojsk republikańskich w wojnie domowej w Hiszpanii	- ocenia i uzasadnia postawę państw europejskich wobec wojny domowej w Hiszpanii - ocenia i uzasadnia skutki stosowania polityki appeasementu wobec Adolfa Hitlera

				- przedstawia cechy proces militaryzacji Niemiec- objaśnia, w jakich okolicznościach doszło do zwołania międzynarodowej konferencji w Monachium - omawia proces budowania sojuszy polityczno-militarnych przez III Rzeszę	- zestawia politykę podbojów Japonii, Włoch i III Rzeszy w okresie międzywojennym	